

บทที่ 1

บทนำ

จากอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งทางด้านพืช สัตว์ และเป็นแหล่งผลิตอาหารของโลก ดังจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยมีชนิดของอาหารที่มากมาย ตั้งแต่ ไข่ต้มแดง จนถึง โกล กระบี่อ และมีการผสมผสานพืชพันธุ์ ัญญาหารต่างๆ เมื่อประชากรเพิ่มขึ้น ความต้องการอาหารก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ก่อให้เกิดอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร ปัจจุบันประเทศไทยมีความก้าวหน้าทางด้านปศุสัตว์พอสมควร โดยเฉพาะการเลี้ยงโคนม มีการปรับปรุงอย่างจริงจังในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันประชากรมีการศึกษาสูงขึ้น ทำให้หันมาใส่ใจในเรื่องสุขภาพมากขึ้น นมจึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น โดยพบว่าปี 2546 อัตราการบริโภคคนนมพร้อมดื่มเท่ากับ 10.46 กก./คน/ปี เพิ่มขึ้นเป็น 14 กก./คน/ปี ในปี 2550 แม้ว่าประเทศไทยจะสามารถผลิตน้านมดิบได้ ในปี 2546 จำนวน 702,646 ตัน และ 739,200 ตันในปี 2550 แต่พบว่ายังไม่เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ (ตาราง 1) จึงทำให้ต้องมีการนำเข้าผลิตภัณฑ์นม จากต่างประเทศจำนวนมาก โดยในปีพ.ศ. 2546 มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมจากต่างประเทศ 185,041 ตัน เป็นมูลค่า 10,592,847,000 ล้านบาท จนถึง ปี 2549 มีการนำเข้า 182,281 ตัน เป็นมูลค่าสูงถึง 13,012,702,000 ล้านบาท (ตาราง 2)

ตาราง 1. ความต้องการน้านมดิบ และอัตราการบริโภคคนนมพร้อมดื่ม

ปี	ความต้องการ น้านมดิบ ^{1/}	น้านมดิบส่ง ^{2/} เข้าโรงงาน	การบริโภค ^{3/} นมพร้อมดื่ม	จำนวน ^{4/} ประชากร	อัตราการบริโภคคนนม ^{5/} พร้อมดื่ม กก./คน/ปี
2546	703,510	702,646	674,700	63.43	10.46
2547	796,120	808,905	763,526	63.96	12.03
2548	833,350	852,690	799,078	64.49	12.63
2549*	892,870	744,935	856,150	65.03	13.36
2550**	956,680	739,200	917,360	65.47	14.00

หมายเหตุ : * ประมาณการ

** คาดคะเน

ที่มา : 1/,2/,3/,4/ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2550)

5/ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2550)

ตาราง 2 ปริมาณและมูลค่า นมและผลิตภัณฑ์นมนำเข้า ปี 2546-2549

ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท
2546	73,631	5,037,513	111,409	5,555,334	185,041	10,592,847
2547	67,970	5,443,506	115,755	6,740,329	183,725	12,183,835
2548	69,370	6,353,833	110,054	7,274,029	179,424	13,627,862
2549	66,834	5,535,032	115,447	7,477,669	182,281	13,012,702

หมายเหตุ: ปี 2547 รวมผลิตภัณฑ์นมในพิกัดอัตราศุลกากร 1901909004 ด้วย
ที่มา กรมศุลกากร (2550)

รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเพิ่มมากขึ้น เพื่อลดปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์นม ส่งผลให้การเลี้ยงโคนม เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยได้มีการกำหนดไว้ใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 เป็นต้นมา จึงเป็นการดีกับการเลี้ยงโคนมเพื่อผลิต น้ํานมดิบสำหรับบริโภคภายในประเทศ การเพิ่มปริมาณน้ํานมดิบจากอดีตจนถึงปัจจุบันพบว่าเป็นการ เพิ่มจำนวนแม่โคมากกว่าเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการให้นม เห็นได้ว่า ปีพ.ศ. 2546 ถึงพ.ศ. 2550 ปริมาณน้ํานมดิบเพิ่มจาก 702,646 ตัน เป็น 739,200 ตัน ขณะที่จำนวนโคนมเพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2546 จำนวน 392,625 ตัวเป็น 541,812 ตัวในปีพ.ศ. 2550 เมื่อคิดในระดับภาคเหนือ ปีพ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2550 ปริมาณน้ํานมเพิ่มจาก 70,846 ตันเป็น 84,760 ตัน ขณะที่ จำนวนโคนมเพิ่มขึ้นจาก 34,296 ตัวเป็น 44,937 ตัว และเมื่อดูในจังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ. 2546 ถึงพ.ศ. 2548 ปริมาณน้ํานมเพิ่มจาก 38,702 ตัน เป็น 48,923 ตัน ขณะที่ จำนวนโคนมเพิ่มขึ้นจาก 16,374 เป็น 23,985 ตัวเช่นเดียวกัน (กรมปศุสัตว์, 2550) วิธีการปรับปรุงการผลิตของ โคนมวิธีหนึ่งที่ได้ผลรวดเร็ว คือหาทางปรับปรุงตัวโคให้เป็นโค พันธุ์ดี พันธุ์กรรมหากได้รับการปรับปรุงแล้วจะคงอยู่กับตัวโคนม และสามารถถ่ายทอดไปยังลูกหลาน ต่อไปได้ (จรัญ, 2536) ฉะนั้นแนวทางการคัดเลือกโคนมพันธุ์กรรมดีจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยทั่วไป การปรับปรุงพันธุ์มักสนใจในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับทางเศรษฐกิจ ซึ่งควรเป็นลักษณะที่สามารถ ถ่ายทอดไปยังรุ่นลูกหลานได้ดี (Katkasame, 1996) การปรับปรุงพันธุ์จะประสบผลสำเร็จ ต่อเมื่อมีการ กำหนดเป้าหมายการปรับปรุงพันธุ์ที่ชัดเจน และแผนการปรับปรุงพันธุ์ที่เหมาะสมกับเป้าหมาย ประกอบกับระบบการคัดเลือกที่มีประสิทธิภาพ และระบบการผสมพันธุ์ที่ถูกต้อง จึงจะทำให้ ความก้าวหน้าในการปรับปรุงพันธุ์สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์หาคุณค่าการ ผสมพันธุ์โคนม และประเมินค่าความก้าวหน้าทางพันธุกรรม บนพื้นฐานของระบบข้อมูลที่ดี จะช่วย ตรวจสอบผลการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมได้ ผลตอบสนองของแผนการผสมพันธุ์เป็นรายปีจะช่วย

ตรวจสอบได้ว่าแผนการปรับปรุงพันธุ์ถูกต้องเหมาะสมและได้ผลหรือควรปรับปรุงเช่นไร ประเทศที่มีความก้าวหน้าทางพันธุกรรมโคนม ล้วนแล้วอยู่บนพื้นฐาน ของการวางแผนการปรับปรุงพันธุ์ที่ดีควบคู่กับเทคโนโลยีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้แนวโน้มค่าเฉลี่ยผลผลิตน้ำนม ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญทางเศรษฐกิจของโคนมเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี (จันทร์จรัสและคณะ, 2542)

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลตอบสนองของแผนการผสมพันธุ์
2. เพื่อศึกษาสัดส่วนการใช้งานพ่อพันธุ์ที่พิสูจน์แล้วกับพ่อพันธุ์ที่กำลังทดสอบของประชากร โคนมในจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการปรับปรุงพันธุ์

1.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางการใช้งานพ่อพันธุ์
2. เป็นแนวทางในการเพิ่มศักยภาพการผลิต
3. เป็นแนวทางการปรับปรุงพันธุ์โคนม